

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 04.12.2002
KOM(2002) 689 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE,
TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE**

**yleishyödyllisiä palveluita koskevaksi puitedirektiiviksi laadittavan ehdotuksen
edistymisestä**

A. TAUSTAA

1. Joulukuun 7., 8. ja 9. päivänä 2000 Nizzassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston pyynnöstä komissio esitti Laekenin Eurooppa-neuvostolle raportin yleishyödyllisistä palveluista¹. Raportissa ilmoitetaan erityisesti: "Komissio tarkastelee ehdotusta perustamissopimuksen 16 artiklan taustalla olevien, yleishyödyllisiä palveluja koskevien periaatteitten kokoamiseksi ja täsmentämiseksi puitedirektiivissä."
2. Eurooppa-neuvoston Laekenin-kokousta silmällä pitäen sisämarkkinaneuvosto hyväksyi 26. marraskuuta 2001 päätelmiä, joissa todettiin neuvoston odottavan kiinnostuneena kyseisen tarkastelun tuloksia. Laekenissa 14. ja 15. joulukuuta 2001 kokoontunut Eurooppa-neuvosto ilmoitti tyytyväisyytensä neuvoston päätelmiin ja komission raporttiin.
3. Jatkona komission raportille Euroopan parlamentti² sekä talous- ja sosiaalikomitea³ pyysivät komissiota esittämään puitedirektiivin yleishyödyllisistä palveluista.
4. Maaliskuun 15. ja 16. päivänä 2002 Barcelonassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto toteaa päätelmissään: "Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota jatkamaan asian käsittelyä niin, että EY:n perustamissopimuksen 16 artiklassa tarkoitetut yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen periaatteet voitaisiin konsolidoida ja eritellä puitedirektiiviehdotuksessa. Samalla on kuitenkin otettava huomioon eri alojen erityispiirteet ja perustamissopimuksen 86 artiklan määräykset." Samassa yhteydessä neuvosto pyysi komissiota esittämään asiaa koskevan raportin vuoden loppuun mennessä.
5. Käsillä oleva tiedonanto on laadittu vastaukseksi Barcelonan Eurooppa-neuvoston pyyntöön.

B. VIHREÄ KIRJA YLEISHYÖDYLLISISTÄ PALVELUISTA

6. Jatkona Laekenin Eurooppa-neuvostolle tekemälleen lupaukselle komissio on päättänyt laatia vihreän kirjan yleishyödyllisistä palveluista. Kyseinen vihreä kirja antaa komissiolle tilaisuuden käsitellä kysymystä puitedirektiiviehdotuksesta ja myös tutkia seikkaperäisemmin Euroopan unionin roolia laadukkaiden yleishyödyllisten palveluiden saattamisessa Euroopan kuluttajien ja yrittäjien käyttöön.
7. Puitedirektiivin toteutettavuus ja siitä mahdollisesti saatava lisäarvo ovat vihreän kirjan keskeiset tekijät. Kuten komissio on jo antanut ymmärtää raportissaan Laekenin Eurooppa-neuvostolle, tämä näkökanta nostaa esiin monitahoisia kysymyksiä, jotka koskevat muun muassa tällaisen direktiivin tavoitteita, soveltamisalaa ja sisältöä sekä sen yhteyttä nykyiseen alakohtaiseen lainsäädäntöön.

¹ KOM(2001) 598 lopullinen, 17.10.2001.

² Euroopan parlamentin päätöslauselma 13.11.2001 komission tiedonannosta yleishyödyllisistä palveluista Euroopassa, EYVL C 140E, 13.6.2002, s. 153.

³ 17. heinäkuuta 2002 annettu talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta Yleishyödylliset palvelut, CES 860/2002.

Mainitut kysymykset edellyttävät perusteellista pohdintaa ja keskustelua, joita vihreällä kirjalla pyritään kannustamaan.

8. Komissio on määrittänyt yleishyödyllisten palveluiden alaa koskevat yleiset suuntaviivat kahdessa tiedonannossa vuosina 1996 ja 2000⁴ sekä raportissaan Laekenin Eurooppa-neuvostolle. Kyseiset asiakirjat muodostavat lähtökohdan esitettyjen kysymysten myöhemmälle käsittelylle.
9. Euroopan kansalaisten ja yritysten tavoin komissio pitää yleishyödyllisten palveluiden kehittämistä erittäin tärkeänä. Kun otetaan huomioon eri tahojen esittämät erilaiset mielipiteet ja odotukset, komissio katsoo kuitenkin, että yhteisön tasolla toteutettava laaja keskustelu ja kuuleminen muodostaisivat hyödyllisen ja itse asiassa välttämättömän vaiheen selkeytettäessä ja määritettäessä yhteisön yleistä lähestymistapaa parhaan keinon löytämiseksi perustamissopimuksen 16 artiklassa tarkoitetun yleishyödyllisten palvelujen periaatteen ja sopimuksen muiden periaatteiden yhteensovittamiseksi. Komissio on määrittänyt kyseisen vihreän kirjan yhdeksi keskeisistä aloitteistaan lainsäädäntö- ja työohjelmassaan vuodeksi 2003⁵.
10. Vihreällä kirjalla on määrä pohjustaa tulevia kuulemisia. Siinä kartoitetaan tutkittavat kysymykset ja pohditaan ongelmia sen sijaan että lyötäisiin lukkoon lopullisia kannanottoja. Toisia toimielimiä, jäsenvaltioita ja kaikkia asianomaisia osapuolia pyydetään esittämään huomionsa, ja niille annetaan mahdollisuus antaa lausuntonsa kaikista mahdolliseen puitedirektiiviin liittyvistä näkökohdista. Komissioon pyrkimyksenä on laskea tarvittava perusta yhteisen lähestymistavan määrittämiseksi, jotta Euroopan unionissa voidaan tulevaisuudessa taata yleishyödyllisten palveluiden tehokkuus ja laadukkuus.
11. Vihreän kirjan kohteena on lähinnä nykyisen perustamissopimuksen voimassa ollessa vallitseva tilanne. Sen tavoitteena on avata keskustelu, joka sivuaa Eurooppa-valmistelukunnassa meneillään olevaa työskentelyä, mutta sitä ei esitetä kyseiseen työskentelyyn kuuluvana välittömänä kannanottona.

⁴ Yleishyödylliset palvelut Euroopassa, EYVL C 281, 26.9.1996, s. 3; Komission tiedonanto –

Yleishyödylliset palvelut Euroopassa, EYVL C 17, 19.1.2001, s. 4.

⁵ KOM(2002) 590 lopullinen, 30.10.2002.

12. Komission suunnitelma vihreästä kirjasta ei tarkoita, että yleishyödyllisiä palveluita käsittelevän muun työskentely olisi keskeytetty. Työskentely jatkuu samanaikaisesti vihreän kirjan valmistelun kanssa⁶ ja osaltaan hyödyttää sitä.

C. SEURAAVAT VAIHEET

13. Komissio työstää vihreää kirjaa parhaillaan ja suunnittelee julkaisevansa sen ensimmäisenä vuosineljänneksenä 2003.
14. Vihreän kirjan pohjalta suoritettavan julkisen kuulemisen tuloksena komissio viimeistelee kannanottonsa sekä esittää päätelmiensä yhteydessä konkreettisia aloitteita ja tarvittaessa säädösehdotuksia vuoden 2003 kesään mennessä.

⁶ Esimerkiksi suorituskyvyn arvioinnin ja valtiontukien täytäntöönpanosääntöjen osalta, jotka olivat kaksi muuta Laekenin Eurooppa-neuvostolle osoitetussa raportissa käsiteltyä aihetta, komissio esitti kesäkuussa tiedonannon arviointimenetelmistä ja raportin yleishyödyllisiin taloudellisiin palveluihin liittyviä valtiontukia koskevien suuntaviivojen valmistelusta (Menetelmiä koskeva huomautus yleistä taloudellista etua koskevien palveluiden laaja-alaista arviointia varten, KOM(2002) 331 lopullinen, 18.6.2002; kertomus Sevillan Eurooppa-neuvostolle yleishyödyllisiin palveluihin myönnettävää valtiontukea koskevien suuntaviivojen edistymisestä, KOM(2002) 280 lopullinen, 5.6.2002).